

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 16.5.2011
čj. **SRS 035729/2011**

Zpráva č. 7 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 9.5.– 15.5.2011

1. Počasí

Celý sledovaný týden převládalo slunečné počasí s denními teplotami kolem 19 °C až 25 °C. Noční mrazy pominuly a teplota v noci se pohybovala v rozmezí 5 °C až 10 °C. Koncem sledovaného období, především o víkendu se vyskytovaly dešťové přeháňky, místy bouřky v úhrnu 10 -15 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vlivem přízemních mrazíků z minulého týdne jsou poškozeny především brambory, rostliny fazolu, zelí, ořešáky, plody jahod. Dokončuje se chemická ochrana proti šešulovým škůdcům řepky a proti hlízence obecné, proti plevelům a původcům chorob v jarních obilninách. Probíhá chemická ochrana proti původcům chorob v ozimých obilninách, postemergentní chemická ochrana proti plevelům v kukuřici, přihnojování zeleniny.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 37- 47 BBCH)

První výskyt larev kohoutka černého (*Oulema lichenis*) a kohoutka modrého (*Oulema melanopus*) na listech byl zaznamenán v okresech Znojmo (Dyje, 10.5.), Břeclav (Němčičky, Velké Pavlovice 11.5.). Převažuje výskyt vajíček.

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 39-51 BBCH)

První výskyt dospělců třasnokřídlých (*Thysanoptera*) byl zaznamenán na okrese Znojmo (Tasovice, 10.5.).

První výskyt larev kohoutka černého (*Oulema lichenis*) a kohoutka modrého (*Oulema melanopus*) na listech byl zaznamenán v okrese Znojmo (Tasovice, 10.5.),

Pozorování: viz. pšenice ozimá

Ošetření se provádí při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. zjištění 0,6 vajíček nebo larev na jednu odnož.

JEČMEN JARNÍ (RF 29-31 BBCH)

Lokálně střední výskyt padlí ječmene (*Erysiphe graminis* f. sp. *hordei*) na listech byl objeven v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, Němčičky, 11.5.).

Pozorován slabý výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) v okrese Břeclav (Němčičky, 11.5.).

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První výskyt min s housenkami obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) na listech byl zaznamenán v okresech Břeclav (Němčičky, 11.5.) a Znojmo (Tasovice, 10.5.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 65-69 BBCH)

První výskyt larev bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*) v šešulích byl objeven v okresech Znojmo (Dobšice, 10.5.), Brno-venkov (Branišovice, 11.5.), Břeclav (Boleradice, 11.5.). Lokálně střední až silný výskyt imag byl zaznamenán v okrese Břeclav (Hustopeče, Boleradice, 11.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

První výskyt larev blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*) byl zjištěn na okrese Znojmo (Dobšice, 10.5.).

SLUNEČNICE (RF 12-14 BBCH)

První výskyt imag i larev mšice slíkové (*Brachycaudus helichrysi*) na listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Chylice, 11.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, Boleradice, 11.5.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 39-51 BBCH)

První výskyt plísně hrachu (*Peronospora pisi*) na palistech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 11.5.).

Preventivní ochrana spočívá v používání zdravého osiva, správné agrotechnice, v dodržování zásad střídání plodin (odstup v osevním sledu 4-5 let), výběr pozemku a regulace zaplevelení. Přímá ochrana spočívá v moření osiva a fungicidním ošetření, které je třeba zahájit nejpozději při zjištění prvního výskytu.

První výskyt imag kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*) na listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 9.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 11.5.). *Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.*

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA SETÁ (RF 27 BBCH)

První výskyt larev **kyjaty hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** byl objeven v okrese Uherské Hradiště (Lhotka, 9.5.).

Pozorování se provádí prohlídkou 10x10 lodyh vojtěšky na různých místech porostu. Mšice se oklepou na papír a spočítají.

Ošetření je třeba zahájit při výskytu 50-ti a více mšic v průměru na jednu rostlinu.

OVOCNÉ DŘEVINY

Úživným žírem **chrousta obecného (*Melolontha melolontha*)** jsou poškozeny ovocné dřeviny a réva vinná v okrese Břeclav (Mikulov, Perná).

Jádroviny

JABLOŇ (RF 71-72 BBCH)

Byly zjištěny lokálně střední až silné výskyty **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** na letorostech především v zahradách a extenzivních výsadbách na okrese Břeclav (Kobylí, Němčičky, Boleradice).

Včasné a opakované mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

První výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech byl objeven v okresech Uherské Hradiště (Nedakonice, 9.5.) a Břeclav (Němčičky, Kobylí, 11.5.).

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémové a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

První výskyt dospělců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 9.5.), dne 12.5. byl na stejné lokalitě zaznamenán silný výskyt.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

První výskyt dospělců **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** a **obaleče slivoňového (*Grapholita lobarzewskii*)** byl ve feromonovém lapáku zjištěn v okrese Znojmo (Citonice 12.5.). První záchyt imag **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** byl zaznamenán na okrese Znojmo (Citonice, 9.5.). První výskyt imag **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek, 13.5.).

Až lokálně střední výskyt larev květopasa jabloňového (*Anthonomus pomorum*) byl zjištěn v zaschlých květech v okrese Břeclav (Němčíčky, Mikulov, Břeclav, 11.5.).

První výskyt vajíček klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardella*) byl zjištěn v okrese Břeclav (Velké Bílovice, 13.5.).

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 72 BBCH)

První výskyt housenic pilatky žluté (*Hoplocampa flava*) a pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*) byl zjištěn na okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, Ostrožská Lhota, Polešovice, 9.5.).

Ošetření proti dospělcům se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lepových deskách. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku.

První výskyt imag obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonovém lapači byl zaznamenán v okrese Zlín (Žlutava, 2.5.). Lokálně střední výskyt imag byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Buchlovice, 9.5.). Lokálně silný výskyt imag-vrchol náletu byl zaznamenán v okresech Břeclav (Němčíčky, 12.5.) a Zlín (Žlutava, 12.5.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

TŘEŠEŇ (RF 75)

První výskyt dospělců vrtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*) na žlutých lepových deskách byl zaznamenán na okresech Břeclav (Němčíčky, 13.5.) a Znojmo (Bohutice, 15.5.). *Potřebu chemické ochrany určujeme A) podle denních úlovků imag na žlutých lepových deskách (práh škodlivosti je 0,5 jedinců/lapák při slabé náсадě, 1,0 jedinců/lapák při střední náсадě a 1,5 jedinců/lapák při vysoké náсадě. B) kontrolou síly kladení škůdce. Odebíráme a kontrolujeme 100 plodů. Práh škodlivosti je 1% napadených plodů.*

RÉVA VINNÁ (RF 53-57)

Plíseň révová (*Plasmopara viticola*)

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170$ DS) byla splněna v nejteplejších lokalitách oblasti dne 8.5. Při splnění podmínek (min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více) může dojít k prvním primárním infekcím.

Padlí révové (*Uncinula necator*)

Preventivní ošetření je třeba zahájit, pokud budou vhodné podmínky pro šíření onemocnění (několik za sebou následujících dnů s teplotou 21-30°C po dobu nejméně 6 hodin).

Lokálně střední výskyt poškození sáním hálčivcem révovým (*Calepitrimerus vitis*) byl zjištěn na okrese Břeclav (Kobylí, 11.5.).

Chemické ošetření je doporučováno zejména při pravidelných výskytech, nebo při přemnožení roztočů. Základem ochrany je jarní ošetření v období na počátku rašení. V dalších růstových fázích je třeba aplikovat registrovaný přípravek, pokud se zjistí metodou vytřepávání listů z lihu v jarním období více jak 70-110 jedinců a v letním a podzimním období více než 220-330 jedinců v průměru na jeden list.

Lokálně střední výskyt dospělců zobonosky révové (*Byctiscus betulae*) na letorostech byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, Mikulov, 12.5.). První výskyt škůdce v okrese Znojmo (Tasovice, 9.5.).

Nálety dospělců obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*) a obalečika jednopásého (*Eupoecilia ambiguella*) do feromonových lapačů na okrese Břeclav byly ve sledovaném období ve slabé intenzitě.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. Generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možné ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Lokálně střední poškození housenkami různonožce trnkového (*Peribatodes rhomboidarius*) na letorostech bylo zjištěno v okrese Břeclav (Kobylí, 11.5.).

OKRASNÉ DŘEVINY **JÍROVEC MAĎAL**

Líhnutí larev klíněnky jírovcové (*Cameraria ohridella*) bylo zjištěno na okrese Břeclav (Mikulov, 11.5.).

SVĚTELNÝ LAPAČ

Kovolesklec gama (*Autographa gamma*) – první výskyt imag zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 9.5.)

Osenice černé C (*Xestia c-nigrum*) – první výskyt imag zjištěn v okresech Znojmo (Oblekovice, 4.5.), Uherské Hradiště (Chylice, 9.5.).

Osenice vykřičníková (*Agrotis exclamationis*) – první výskyt imag zjištěn v okresech Znojmo (Oblekovice, 3.5.) a Uherské Hradiště (Chylice, 9.5.).

Můra kapustová (*Lacanobia oleracea*) – první výskyt imag byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 9.5.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová